

Budsjett 2022/økonomiplan 2022-2025 - Arbeidsdokument nr 1/21

I det fyrste arbeidsdokumentet til finansutvalet i 2021 har fylkesrådmannen fokus på følgende moment:

- 1 Utgangspunkt for budsjettprosessen
 - Rekneskapsresultat 2020 Vestland
 - Økonomiske verknadar av korona
 - Gjennomgang budsjettprosess for 2021
 - 2 Årshjul 2021
 - Oversikt finansutvalsmøte 2021
 - Involvering av hovudutval
 - 3 Budsjett 2022 - økonomiplan 2022- 2025
 - Økonomiplan 2022- 2025
 - Saldering økonomiplan
 - Investeringsbudsjett 2022- 2025
 - 4 Premissar for budsjett 2022 og økonomiplan 2022- 2025
 - Kopling mellom budsjett og utviklingsplan
 - Vidareutvikling av klimabudsjett
 - Administrativt innsparingsprogram
 - Utgreiingsområde
- Neste møte i finansutvalet
- Økonomiplan 2022- 2025
 - Kommuneproposisjonen 2022

1 Utgangspunkt for budsjettprosessen

Rekneskapsresultat 2020 Vestland

Det fyrste driftsåret for Vestland fylkeskommune er gjort opp med eit mindreforbruk på 215,8 mill. kr samanlikna med budsjettet. Koronapandemien og statlege overføringer har medverka til resultatet. Pandemien har endra arbeidsmåtane, noko som har ført til lågare kostnader enn budsjettet på nokre område. Statlege tilskot på til saman 137 mill. kr utover det som var rekna med i budsjettet er også ein viktig faktor.

Budsjettavvika for dei ulike sektorane går fram av tabellen nedanfor:

	Rekneskap	Budsjett	Avvik
Politisk styring og kontrollorgan	52,9	64,1	11,1
Organisasjon og økonomi	659,4	696,0	36,6
Strategisk utvikling og digitalisering	166,4	168,7	2,3
Tannhelsetenesta	269,7	267,6	- 2,1
Opplæring og kompetanse	3 447,1	3 494,0	47,0
Mobilitet og kollektiv	2 900,9	2 874,4	- 26,5
Infrastruktur og veg	1 153,6	1 136,8	- 16,9
Kultur, idrett og inkludering	300,6	301,2	0,6
Innovasjon og næringsutvikling	255,0	258,0	3,0
Fellesinntekter og utgifter	- 9 421,3	- 9 260,8	160,5
	- 215,8	- 0,0	215,8

Posten for fellesinntekter og -utgifter gjeld m.a. lågare kapitalkostnader på 56,3 mill. kr enn budsjettet, svikt i konsesjonskraftinntektene på 36,8 mill. kr og dei nemnde statstilskota til nullutsleppsferjer og havbruksfond på samla 137,5 mill. kr.

Prognosen etter 1. tertial, som fylkestinget handsama i juni 2020, viste at rekneskapan såg ut til å gå mot eit omfattande meirforbruk. Dette var før dei statlege kompensasjonsordningane var komne på plass. Prognosen etter 2. tertial var vesentleg betra takka vera dei statlege ordningane - i fyrste rekkje for dekkja tapet i kollektivtrafikkinntektene. Dette har vore ein avgjerande faktor for at rekneskapan kan gjerast opp med eit godt resultat.

Fylkesrådmannen meiner at ein del av mindreforbruket på 215,8 mill. kr bør setjast av til å møte verknader av pandemien i inneverande år. Eit grovt overslag er at om lag 120 mill. kr av mindreforbruket er knytt til utslag av pandemien. Dette gjeld store delar av resultatet for opplæringssektoren og noko av fellesinntektene i og med at dei siste statsløyvingane vart vedtekne av Stortinget 19. desember som del av rammetilskotet til fylkeskommunen. Dette gjeld 13 mill. kr til opplæringssektoren og 56 mill. kr som kompensasjon for bortfall av kollektivtrafikkinntekter.

Rekneskapan skal no reviderast før den skal handsamast i kontrollutvalet, fylkesutvalet og godkjennast i fylkestinget i juni der disponering av mindreforbruket inngår. Slik fylkesrådmannen vurderer situasjonen i år, kan det vere behov for å setje i verk tiltak tidlegare enn i juni, særleg innanfor opplæringssektoren. Fylkesrådmannen vil difor leggje fram ei sak om aktuelle tiltak der finansieringa vert forskottet av mindreforbruket i rekneskapan og godkjent endeleg som ein del av rekneskapsaka i juni.

Nedanfor går ein nærare inn på dei sektorvise avvika som ein så langt har sett på:

Politisk styring og kontrollorgan

Positivt resultat på 11,1 mill. kr - politisk styring 7,5 mill. kr, kontrollorgan 3,6 mill. kr.

- Reduserte reise- og møtekostnader som følge av digital møteform

Organisasjon og økonomi

Positivt resultat på 36,6 mill. kr.

- Reduserte vikarkostnader knytt til reinhald av skular og tannklinikkar, om lag 8 mill. kr
- Vakansar, reiser, samlingar, energikostnader og andre kostnader knytt til drift av bygg, om lag 12 mill. kr
- Personaltiltak, HMS-kostnader, leiarutvikling og andre generelle reduserte kostnader for avdelinga, om lag 15 mill. kr

Strategisk utvikling og digitalisering

Positivt resultat på 2,3 mill. kr.

- Negativt budsjettavvik på IKT- området, om lag 10 mill. kr
- Mindreforbruket i høve til budsjett har samla vore stort, og gjer at sektoren har fått positivt resultat. Delårsaker er ;
 - o Vakansar
 - o Mindre driftskostnader grunna pandemien
 - o Meir planlegging og mindre igangsetting av ulike aktivitetar og prosjekt grunna korona og samanslåingsprosess

Tannhelse

Negativt resultat på 2,1 mill. kr.

- Stor svikt i inntektene frå betalende pasientar; over 40 mill. kr
- TkVestland hadde eit negativt budsjettavvik på 5,5 mill. kr
- Store positive budsjettavvik på driftskostnader
- Mindreforbruk på løn fleire stader i høve til budsjett grunna vakansar

Opplæring og kompetanse

Positivt resultat på kr 47,0 mill. kr

- Netto bruk av fond ved skulane, 14,3 mill. kr
- Rekruttering og kompetanseutvikling, 12,0 mill. kr
- Gjestelevar, 4,0 mill. kr
- Tilpassa opplæring og institusjonsopplæring, 7,0 mill. kr
- Vaksenopplæring, 6,0 mill. kr
- Vakante stillingar, reduserte reiseutgifter og unytta tiltaksmidlar for rettleiingstenesta, 11 mill. kr
- Privatisteksamen, 3,0 mill. kr
- Vakansar og reduserte administrative kostnader for opplæringsavdelinga, 3,0 mill. kr

Mobilitet og kollektiv

Negativt resultat på 26,5 mill. kr.

- Siste krisepakke knytt til kompensasjon for inntektssvikt er ikkje ført på Skyss på grunn av at den kom seint på året. Dersom denne vert rekna inn så vil både Skyss og MOK samla ha eit positivt resultat.
- Særs stor inntektssvikt på Skyss; 432,5 mill. kr, men denne er dekkja av kompensasjonsmidlar.
- Viktigaste momentet utanom Skyss er eit mindreforbruk på TT fritidsreiser; 15 mill. kr. Dette skuldast pandemien.

Veg og infrastruktur

Negativt resultat på 16,9 mill. kr.

- Manglande avsetningar for 2019 i samband med avviking av Sams vegadministrasjon, gjev dårlegare resultat i 2020; 14,8 mill. kr
- Overforbruk på kontorbudsjettet, 1,1 mill. kr
- FTU- midlar, negativt budsjettavvik på 0,9 mill. kr som er eit teknisk avvik mellom drift og investering

Kultur, idrett og inkludering

Positivt resultat på 0,6 mill. kr.

- Auka lønsutgifter oppgaver overført frå riksantikvaren
- Vakansar
- Reduserte kostnader som følgje av ikkje gjennomførte prosjekt t.d «ung kultur»
- Reduserte inntekter arkeologisk registrering

Innovasjon og næringsutvikling

Positivt resultat på 3,0 mill. kr.

- Vakansar gjennom året, om lag 2 mill. kr
- Noko lågare driftskostnader, samla 1 mill. kr

Fellesinntekter - og utgifter

Positivt resultat på 160,5 mill. kr

• Skatt, inntektsutjamning	18,6 mill. kr
• Rammetilskot (kompensasjon i desember)	69,5 mill. kr
• Havbruksfond	59,9 mill. kr
• Tilskot el.ferjer	77,5 mill. kr
• Kraftinntekter	-36,8mill. kr
• Renter og avdrag	56,3 mill. kr
• Premieavvik, lønsavsetjing, stroke budsjettert bruk av disposisjonsfond	-84,6 mill.kr

Økonomiske verknadar av korona

Det er framleis stor uvisse kring dei vidare verknadane av korona når ein kjem til 2022 og dei seinare åra i økonomiplanperioden. Signala om m.a. dette som kjem i kommuneproposisjonen i mai, vil vere viktige. Med store budsjettavvik på både kostnader og inntekter i 2020 grunna pandemien, og utsikter til ein vedvarande pandemi langt inn i 2021, kan ein få store økonomiske utslag framover.

For kollektivtrafikken vart det i statsbudsjettet for 2021 sett av 1,25 mrd. kr for å kompensere for inntektstap i kollektivtrafikken. Desse midlane vert fordelt seinare, basert på rekneskapsrapportar og prognoser frå fylkeskommunane. For kollektivområdet vart inntektsnivået sett 30 mill. kr lågare i budsjettet for 2021 samanlikna med eit normalt scenario. For tannhelse har ein også budsjettert med eit noko lågare inntektsnivå enn det eit normalår skulle tilseie. Det er enno for tidleg å ha formeining kva utslag pandemien vil ha på budsjettet for 2021. Storleiken på dei statlege kompensasjonsordningane vil her vere avgjerande. Fylkesrådmannen vil kome attende til dette i rapporten etter 1. tertial til fylkestinget i juni.

Til neste møte i finansutvalet vert det økonomiske opplegget for kommande økonomiplanperiode presentert, og fylkesrådmannen vil då koma med ei vurdering av kva varige økonomiske verknadar av pandemien det er naturleg å leggje til grunn dei komande åra.

Tilråding prosessvedtak nr 1:

Finansutvalet tek følgjande orienteringar til vitande;

- Rekneskapsresultat 2020 Vestland
- Økonomiske verknadar av korona

2 Årshjul 2021**Oversikt over finansutvalsmøte 2021**

Finansutvalet har fem møte i 2021 - i mars, juni, september, oktober og november. Fylkesrådmannen legg opp til følgjande hovudinnhald på dei ulike møta slik:

Møtet i mars

- Rekneskap 2020 - Vestland fylkeskommune
- Økonomiske verknadar av korona

- Utgangspunkt for budsjett 2022 og økonomiplan 2020- 2025
- Saldering økonomiplan
- Premissar for økonomiplan 2022- 2025

Møtet i juni

- Kommuneproposisjonen
- Økonomiplan med driftsrammer for komande år
- Investeringsbudsjett

Møtet i september

- Driftsbudsjett 2022
 - Rammer på løyingsnivå og sektorvise salderingstiltak til handsaming i hovudutvala
- Endeleg framlegg til investeringsbudsjett

Møtet i oktober

- Statsbudsjettet

Møtet i november

- Endeleg innstilling frå finansutvalet til driftsbudsjett 2022 / økonomiplan 2025

Involvering av hovudutval

Involvering av hovudutval i budsjettprosessen er eit viktig moment. Hovudutvala skal involverast både når det gjeld driftsdelen- og investeringsdelen. Særskilt ved tre punkt i budsjettprosessen for 2022 vert utvala sentrale i utarbeiding av kommande økonomiplanperiode.

- Finansutvalet juni
I forkant av neste møte i finansutvalet 1. juni får hovudutvala arbeidsdokumentet til handsaming. Hovudutvala kan då koma med innspel til drifts- og investeringsrammene. Hovudutvalsmøta er sett opp 25. mai. Innspela vert ein del av finansutvalet si handsaming av økonomiplanen og investeringsbudsjettet. Fylkestinget vedtek økonomiplanen i juni.
- Finansutvalet september
I forkant av møte i finansutvalet 21. september skal hovudutvala koma med ein uttale til dei budsjettframlegga som dei ulike fylkesdirektørane fremjar for sine hovudutval. Dei sektorane som ikkje høyrer inn under noko hovudutval, stabsavdelingane og tannhelse, får sine sektorbudsjett presentert og kjem til handsaming i finansutvalet. Hovudutvalsmøta er sett opp 8. september, og uttalane frå dei ulike utvala vert del av grunnlaget for den vidare politiske handsaminga finansutvalet.
- Finansutvalet i november
I dette møtet legg finansutvalet fram budsjettinnstilling som vert handsama av hovudutvala, fylkesutvalet og vedteke av fylkestinget.

Tilråding prosessvedtak nr 2:

Finansutvalet godkjenner forslaget til årshjul for budsjettprosessen i 2021.

Finansutvalet tek orientering om involvering av hovudutvala i budsjettprosessen til vitande.

3 Budsjett 2022 - økonomiplan 2022-2025

Økonomiplan 2022- 2025

Endra budsjettbehov

Økonomiplan for perioden 2022- 2025 skal handsamast i neste møte i finansutvalet. Denne planen tek utgangspunkt i økonomiplanen for 2021- 2024, men må korrigerast for eventuelle moment og tiltak som ikkje gjeld etter 2021. I tillegg må nye og endra budsjettbehov identifiserast og innarbeidast.

Saldering økonomiplan

Gjeldande økonomiplan for perioden 2021- 2024 legg opp til reduksjonar i drifta med 100 mill. kr kvart år i perioden. Fylkesrådmannen vil kome attende til salderingsbehovet for 2022- 2025 i neste arbeidsdokument og vurdere i kva grad det er behov for å halde fast på summen for driftsreduksjonar på 100 mill. kr årleg.

Med bakgrunn i den nyleg framlagde rekneskapan for 2020 vil ein analysere kva varige verknader på kostnadssida ein kan rekne med etter at pandemien er over. Ein tenkjer her på utslag av endra arbeidsmåtar og i kva grad desse vil halde fram også etter at pandemien er over. Eksempel på kostnadsområde som skal vurderast er reiseverksemd, kurs og tilsvarande driftskostnader.

Vidare skal fylkesrådmannen gjennomgå kva utslag kontraktkostnadane innan kollektivområdet medfører. Det er ulike kontraktstypar for buss, ferje og båt og gjennomgangen tek sikte på å få fram kva verknader ein får for 2022 og åra i økonomiplanperioden samanlikna med budsjettet for 2021.

Andre moment som kan verte justert i framlegget til ny økonomiplan er overslaget for konsesjonskraftinntektene og kapitalkostnadene der vurdering av avdragsnivået inngår.

Eit usikkert moment som kan gje ein meir anstrengt økonomi i åra framover er vidare negative økonomiske verknadar av pandemien, og i kva grad staten held fram med å kompensere for inntektstap innanfor kollektivområdet.

Investeringsbudsjett 2022- 2025

Når det gjeld investeringsbudsjettet så kjem rammene for dei fire neste åra til handsaminga i neste møte. Då skal det gjerast prosessvedtak for dei tre investeringsprogramma; bygg, kollektiv og veg.

Fylkestinget har vedteke handlingsregel om at lånegjelda maksimalt skal utgjere 115% av inntektene. Dette vert lagt til grunn for investeringsbudsjettet komande økonomiplanperiode. Rekneskapan for 2020 vart gjort opp med ein gjeldsgrad på 92,8 % - noko lågare enn det som var budsjettet. Grunnen til det er at fylkeskommunen fekk høgare inntekter enn budsjettet og behovet for lånemidlar var lågare enn budsjettet. Det siste har samanheng med at fleire investeringsprosjekt hadde litt seinare framdrift enn lagt til grunn ved utarbeiding av budsjettet. I utarbeidinga av komande investeringsprogram må det vurderast om den seinka framdrifta berre galdt 2020, eller om den må reknast inn også for seinare år.

Fylkesrådmannen vil i neste arbeidsdokument vurdere kva opplegg som bør leggjast til grunn når gjeldsgraden har utvikla seg på eit lågare nivå enn tidlegare overslag. Fylkesrådmannen vil påpeike at det er positivt at gjeldsgraden kjem ut på eit lågare nivå, fordi eit nivå på 115 %, som det var lagt opp til mot slutten av gjeldande økonomiplanperiode, er langt over det tilrådde nivået for kommunal sektor.

Tilråding prosessvedtak nr 3:

Finansutvalet tek følgjande orienteringar til vitande;

- Økonomiplan 2022- 2025 og endra budsjettbehov
- Saldering økonomiplan
- Investeringsbudsjett 2022- 2025

4 Premissar for budsjett 2022 og økonomiplan 2022- 2025

Det er fleire viktige premisser som vil vere gjeldande for arbeidet med ny økonomiplan. Økonomiplanen har vektlagt å tydeleggjere klimaperspektivet i fylkeskommunen sine budsjett. Denne koplinga mot klima skal tydeleggjerast i komande økonomiplan. I tillegg er det viktig å styrke koplinga til utviklingsplanen, og det pågår eit arbeid som har dette målet.

Slik fylkesrådmannen vurderer det, vil det vere nødvendig med stram økonomistyring og vidare effektivisering av organisasjonen også framover. Administrativt innsparingsprogram som alt har medført positive økonomiske effektar vil vere viktig også i komande økonomiplan.

Under er desse premisane for komande økonomiplan gjennomgått i eigne bolkar.

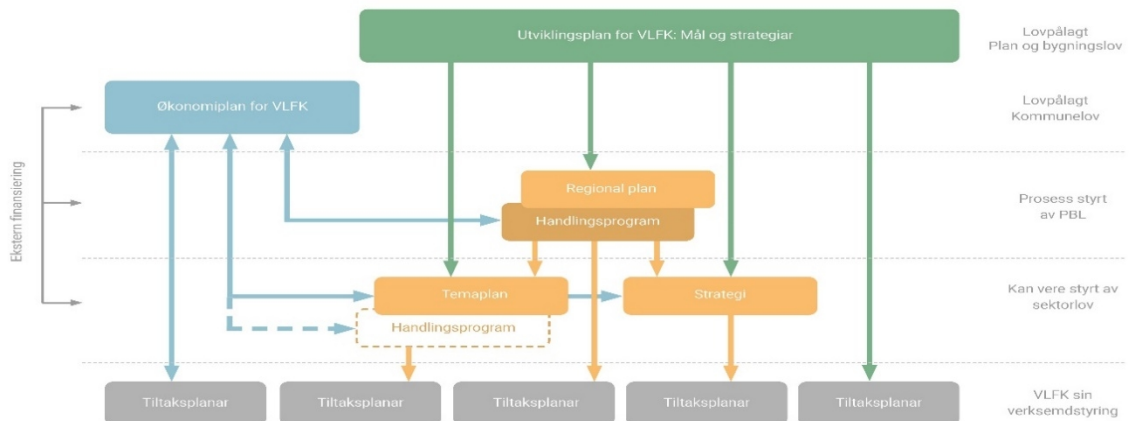
Kopling mellom økonomiplan og utviklingsplan

Det vert arbeid med å forsterka koplinga mellom utviklingsplanen og økonomiplanen. I kommunelova som gjeld frå 2020 er den viktige koplinga understreka ved at handlingsdelen til kommuneplanen kan vera fylkeskommunen sin økonomiplan. I § 14-4 i kommunelova heiter det om dette:

«Økonomiplanen kan inngå i eller utgjere kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.»

Fylkesrådmannen arbeider med å få til god kopling mellom planverka, slik at planane peikar i same retning og har felles målsetjingar. Dette vil styrke både utviklingsplanen og økonomiplanen som styringsreiskap.

Figuren nedanfor viser samanhengen ein legg vinn på å oppnå. Figuren er henta frå utviklingsplanen og viser samanhengen mellom dei ulike plantypene, der økonomiplanen er ein av desse.

Det vert no arbeid med sektorvise tiltak knytt til dei fire hovudmålsetjingane i utviklingsplanen. Dette arbeidet vil få innverknad på økonomiplanen og kan leggje føringar for prioriteringane. Siktemålet er å ha tiltaka til politisk handsaming på fylkestinget i juni, samstundes med økonomiplanen.

I tillegg til dette sektorvise arbeidet med tiltak knytte til utviklingsplanen, er det på gang arbeid med å sjå på koplingspunkt mellom utviklingsplanen og økonomiplanen med sikte på at dette vert omtala i eit eige avsnitt i komande budsjett og økonomiplanar. Seksjon for plan, klima og folkehelse i avdeling for strategisk utvikling og digitalisering og seksjon økonomi i avdeling for organisasjon og økonomi samarbeider om dette. Dette samarbeidet er ei vidareføring av arbeidet ein over noko tid har hatt om klimabudsjett og eigen omtale av klimatiltaka i budsjettet.

Tilråding prosessvedtak nr 4:

Finansutvalet tek orienteringa om arbeidet med å kopla økonomiplan og utviklingsplan til vitande.

Vidareutvikling av klimabudsjett

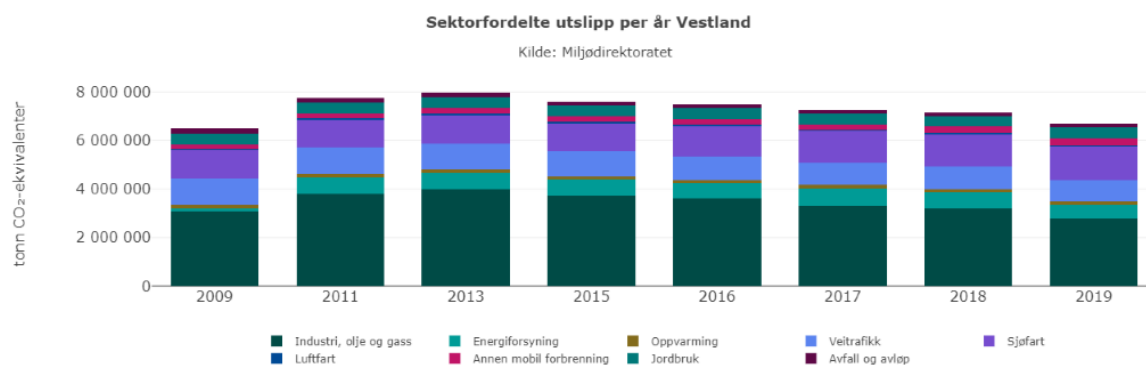
Det er eit mål at vi på sikt skal få eit klimabudsjett som handlar om heile vestlandssamfunnet; jf. budsjettvedtak i desember der fylkestinget i verbalpunkt ber om at klimabudsjett og klimarekneskap skal omfatta heile det geografiske området Vestland.

Utviklingsplanen slår fast at Vestland skal vere pådrivar for klimaomstilling og nullutslepp innan 2030. Det ikkje definert kva type klimagassutslepp som inngår i dette nullutsleppsmålet i 2030. Tolking av nullutsleppsmål er tema i sak om regional klimaplan i fylkesutvalet 2. og 3. mars.

I klimabudsjett for 2022, vert nullutsleppsmålet førebels tolka som å bli fossilfri og ein vil jobbe vidare med å synleggjere fylkeskommunale tiltak for å redusere klimagassutslepp frå fossile kjelder i Vestland. Det vil seie å kutte ut dei *direkte* utsleppa fram mot 2030. Samstundes blir det arbeidd med å kutte *indirekte* utslepp gjennom innkjøp og verkemidlar som fylkeskommunen har i rolla som regional samfunnsutviklar (t.d. tilskotsordningar, utviklingsprosjekt, partnerskap).

Grunnlag for vidareutvikling av klimabudsjettetVestland som pådrivar for klimaomstilling og nullutslepp i 2030

Vestland fylkeskommune er ein av mange aktørar i det geografiske området Vestland som har høge ambisjonar om klimaomstilling. Miljødirektoratet sin statistikk over direkte utslepp av klimagassar pr. år i vårt fylke viser ein nedgang sidan 2013.

Nedgangen i klimagassutslepp frå 2018 til 2019, skuldast til dels ei positiv utvikling i vegtrafikken, men størst verknad kom frå ein vedlikehaldsstopp i varmekraftverket på Mongstad.

Fylkeskommunar og kommunar har vidare ei viktig rolle som samfunnsutviklar og pådrivar for klimaomstilling i samfunnet. Vestland fylkeskommune ser heilskapen i klimaomstillingsoppgåva gjennom arbeidet med Klimaplan for Vestland, som er i prosess.

Fylkeskommunen bidrar til klimaomstilling i heile regionen gjennom planar som;

- Regional plan for innovasjon og næringsutvikling
- Regional areal- og transportplan
- Miljøløftet

Utbygging av infrastruktur for el-lading skjer i samarbeid med kommunar og private aktørar, slik at reduksjon i fossile drivstoffutslepp kan skje i heile fylket.

Når fylkeskommunen går føre og stiller klima- og miljøkrav i innkjøp, påverkar vi leverandørane og omstilling i privat næringsliv. Dette igjen gjer at kommunane kan registrere mindre utslepp i sitt geografiske område. Dei vedtaka fylkeskommunen gjer for eiga verksemd for å nå klimamåla har kanskje aller størst treffsikkerheit.

Klimabudsjett for 2022 – utviklingspunkt

Eit klimabudsjett viser korleis ein gjennom tiltak skal nå eit bestemt klimamål, der både effekten på klimagassutslepp (målt i CO₂-ekvivalenter), kostnader og ansvar for gjennomføring av tiltak er synleggjort. I arbeidet med klimabudsjett for 2022, vert følgjande lagt til grunn som utgangspunkt:

- Klimabudsjettet er ei operasjonalisering av mål om nullutslepp 2030
- På sikt er det eit mål å få eit klimabudsjett som handlar om heile Vestlandssamfunnet. Arbeidet med å utvikle eit slikt klimabudsjett må sjåast i samheng med pågåande arbeid med regional klimaplan for Vestland.
- Klimabudsjett for 2022 omfattar berre tiltak som fylkeskommunen har eit hovudansvar for og som systematisk vert følgd opp av dei enskilde avdelingane. Dette gjeld også aktivitetar og verkemiddel som legg til rette for utsleppskutt og klimaomstilling i Vestlandssamfunnet, og syner til rolla som samfunnsutviklar.
- Saman med miljøleingsverktøyet Miljøfyrtårn og ein offensiv anskaffingsstrategi vil klimabudsjettet bidra til gjennomgåande klima- og miljøleing i fylkeskommunen som organisasjon.

Arbeidsprosess 2021

Formål med klimabudsjett for 2022 vil i fyrste omgang vere:

- Identifisere og prioritere klimagassreducerande tiltak i eiga verksemd for å vise at drift og investeringar blir meir klimavenlege
- Synleggjere fylkeskommunen sitt bidrag for å oppnå felles regionalt mål om nullutslepp, og dermed synleggjere betre dei tiltaka og verkemiddel der Vestland fylkeskommune har ei rolle som regional samfunnsutviklar

Framdriftsplan for utarbeiding av klimabudsjett for 2022 legg opp til:

- Administrativ arbeidsprosess med dei ulike avdelingane i fylkeskommunen våren 2021
- Mål om å presentere ei klimavurdering av økonomiplanen i finansutvalet sitt juni-møte

Tilråding prosessvedtak nr 5:

Finansutvalet tek statusmeldinga vedkomande vidareutvikling av klimabudsjett til vitande.

Administrativt innsparingsprogram

Finansutvalet handsama i september 2020 sak der potensiale for administrative innsparingar vart gjort greie for. I saka vart det identifisert eit innsparingspotensiale på 100 mill. kr i gjeldande økonomiplanperiode.

I budsjettet for 2021 vart det innarbeidd 30 mill. kr i konkrete administrative innsparingstiltak i samsvar med det som kom fram i saka til finansutvalet. I tillegg vart det gjort administrative innsparingar i sektorvise tiltak.

I den nemnde saka er det identifisert innsparingar på 70 mill. kr dei tre siste åra i økonomiplanperioden. Fylkesrådmannen vil kome attende til dette, og gjere vurderingar av innsparingspotensialet i den komande økonomiplanperioden til og med 2025.

Det er vedteke at det skal gjennomførast ein organisasjonsgjennomgang i fylkeskommunen. Det er lagt opp til å utføre gjennomgangen i løpet av 2021 der arbeidet er delt i fire bolkar der to er planlagt slutført sommaren 2021. Fylkesrådmannen vil kome attende til dette arbeidet i ulike samanhengar - også som del av arbeidet med administrativt innsparingsprogram i seinare arbeidsdokument.

Tilråding prosessvedtak nr 6:

Finansutvalet tek orienteringa om arbeidet med det administrative innsparingsprogrammet til vitande.

Utgreiingsområde

I tidlegare arbeidsdokument har ein gått gjennom ulike utgreiingsområde innanfor sektorane. Dei ulike sektorane har ulikt omfang, og dette gjer at utgreiingsområda er ulike både i kva effektar ein kan oppnå og kva konsekvensar det kan medføre å ta resultatane av utgreiingane til følgje.

I budsjettarbeidet for 2021 vart det utarbeidd forslag til tiltak innanfor kvar sektor. Ein del av tiltaka var gjeldande for budsjettåret, nokre hadde verknad for fleire år og nokre tiltak vil først få verknad i økonomiplanperioden.

Fylkesrådmannen vil halde fram med utgreiingsarbeidet for det er viktig å få fram konsekvensane av tiltaka, ikkje minst av større og omfattande tiltak. I den vidare budsjettprosessen vil fylkesrådmannen vurdere kva utgreiingstiltak som kan vere aktuelle for å oppretthalde eit berekraftig driftsnivå. Arbeidet med tiltak knytt til målsetjingane i utviklingsplanen kan også peike ut aktuelle område for utgreiingar.

Oversynet nedanfor viser kva utgreiingsarbeid som pågår i dei ulike sektorane:

Infrastruktur og veg

- Vurdering av kontraktsstrategi, vedlikehald og utbyggingsstandard skal gjennomførast som del av RTP-prosessen. Regional transportplan skal leggjast ut på høyring sommaren 2021.

Mobilitet og kollektiv

- Redusert ruteproduksjon kan gjennomførast anten ved prosentvise reduksjonar i ruteproduksjonen innanfor dei ulike tilboda, eller ved å fastlegge prinsipp for korleis tilboda skal utformast. Prinsippa kan gå på frekvens, passasjertal, i kva grad det er mogeleg med omkøyning t.d. for eit ferjesamband m.v.
- Vurdere innrettinga av skuleskyssen. Denne skyssen er i mange høve dimensjonerande for talet på bussar, og samordning av skuletid/skuleruter bør utgreiast i samarbeid med kommunane for det som gjeld grunnskuleskyssen.
- Endring i rutestruktur som følgje av nye vegar og bruer. Døme på dette i komande økonomiplanperiode er E39 Svevatjørn - Rådal og Bybanen til Fyllingsdalen.

Innovasjon og næringsutvikling

- Vurdere prioritering mellom fagområde i samband med utarbeiding av regional plan for innovasjon og næringsutvikling.

Tannhelse

- Gjennomgang av økonomien ved TK Vestland
- Vurdere kompetansesamansetjing i tannhelsetenesta m.a. ved kartlegging av alderssamansetjing.

Opplæring og kompetanse

- Sektoren har inndelt dei ulike utgreiingsområda etter tidspunkt for ferdigstilling med tiltak innanfor kvar bolc. Den vedtekne mål- og strategiplanen for sektoren vil leggje føringar for dette arbeidet.

Kultur, idrett og inkludering

- Vurdere vilkåra for løyving av fylkeskommunale driftstilskot.
- Gjennomgå fordeling/ansvar mellom stat, kommune og fylkeskommune for driftstilskot innan dette feltet.

Strategisk utvikling og digitalisering

- Sektoren sine utgreiingar inngår i det administrative innsparingsprogrammet.

Organisasjon og økonomi

- Sektoren sine utgreiingar inngår i det administrative innsparingsprogrammet.

Tilråding prosessvedtak nr 7:

Finansutvalet tek orienteringane om dei sektorvise utgreiingane til vitande.

Neste møte i finansutvalet

Økonomiplan 2022- 2025

I samsvar med framlegg til årshjul over, vil fylkesrådmannen til neste møte i finansutvalet leggje fram investeringsprogram og økonomiplan for 2022-2025. Til dette møtet vil det også kome framlegg til sektorvise driftsrammer for 2022.

Hovudutvala vil i forkant av møtet i finansutvalet handsame arbeidsdokument 2/21, og kome med uttale til investeringsrammer og driftsrammer som vil liggje som del av saksgrunnlaget for den vidare politiske handsaminga. Økonomiplanen for komande periode vert deretter vedteken av fylkestinget i juni.

Kommuneproposisjonen 2022

I kommuneproposisjonen for 2022, som vert lagt fram i mai, kjem regjeringa med framlegg til inntektsrammer for fylkeskommunane, og endringar som gjeld 2022. Opplysningar og eventuelle verknadar i kommuneproposisjonen som gjeld Vestland vil verte innarbeidd i økonomiplanen som kjem til handsaming.

Tilråding til prosessvedtak nr 8:

Finansutvalet tek orientering om neste møte i finansutvalet til vitande.